

ABONNEMENT:

Men schrijft in te Tongeren bij
f. COLLÉE, uitgever en eigenaar van
lit blad. — Abonnementsprijs 5 fr.
Alle toezendingen van geld, brieven en aan-
ondingen moeten franco gedaan worden aan
den uitgever, Grootte Markt, 37-39, Tongeren.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCE LIMBURG

TONGEREN, 8 FEBRUARI 1919.

Democratie en Socialisme.

Binnen ettelijke maanden zal er eene verkie-
zing plaats hebben voor de samenstelling der
Constituante, die op hare beurt zal overgaan
tot de herziening van een of meer artikelen van
de Grondwet.

Naar ons bescheiden oordeel zullen dan ook,
in de naaste toekomst nog slechts twee partijen
bestaan om zich het Bewind te betwisten: die
der Katholieke, Christene Demokraten en die
der socialist.

De hervormingen, welke moeten geschieden,
zijn niet om ons af te schrikken. Hervormingen
zijn thans noodzakelijk, onontbeerlijk en de
oude staat van zaken zal eene geheele verande-
ring ondergaan om met den vooruitgang gelij-
ken tred te houden. 't Is de overgang van het
oude regime in een gansche nieuwe. De tijd van
arzelen moet dus ook voor ons voorbij zijn.
't Is een hevige schok, wel is waar, maar on-
vermijdelijk.

Voor ons, Katholieke Vlamingen is er dan
ook een breeden werkring open en wij zullen
al onze krachten en onze vurige liefde voor het
goede moeten aanwenden om ons op de hoogte
der omstandigheden te verheffen.

Op sociaal en op politiek gebied, op maats-
chappelijk terrein moeten wij staan, niet als
verweerders of bekampers alleen van het socia-
lisme, maar als ware Christene Demokraten.

Het socialisme is een verderfelijk beginsel,
eene betreurenswaardige opvatting der samen-
leving.

Een zeker getal onzer werkliden en arbeiders
noemen zich socialist, maar zij zijn vreemd
aan de beginselen der leiders en geen overtuigde
aanhangers der Rooden. De verwoesting der
idealen van het socialisme hoest men afschrik in;
zij vreezen demagogische siltelingen van sommige leiders en het Bolsje-
wisme, dat in België zou kunnen ingevoerd wor-
den.

Aan ons dus onverwijd de middelen in 't
werk te stellen om hen behoort in te lichten
op sociaal gebied niets te verwaarlozen om
te tot de ware Christene Democratie over te
salen.

Wij moeten hun doen begripen, dat het
socialisme niets anders is dan klassenstrijd,
niets anders in zijn schied voort dan revolutie;
preken zij nu reeds niet van den vorm van het
staatsbestuur te veranderen, in bedekte wor-
ten, het Koninkdom omver te werpen?

Het zal ons dan ook niet zoo moeilijk vallen
die werkliden tot ons te trekken, want ons
vervolk, vooral in Limburg, is goed in den
roed en het zal al licht verstaan dat de ver-
derfelijke grondstelling der Rooden hun niets
lan ongeluk kan bijbrengen.

Moed dus en veel moed, Katholieke, Christe-
ne en Vlaamsche Demokraten; zonder dralen
te handen uit de mouwen. Krachtig van wil en
krachtig van daad, om het verheven doel, son-
der uitslag te bereiken en de geschiedenis en dezen
oorlog het ons leeren dat de hulpelooste toes-
tanden tot haal en welzijn van het Vaderland
a de samenleving kunnen keeren.

Rooversoorlog.

Het blijkt meer en meer uit de ontballingen
ver de daden der Duitschers of Pruisen, dat
hun oorlog » niets anders is geweest dan een
ooversoorlog, gepaard met moedwillige ver-
woestingen van allen aard.

Niet alleen schonden zij huizen door hen be-
rokken, prachtige kamers en kunststukken,
naar ook de meubelen vonden bij hen geen
enade.

Zij gebruikten deze veelal tot brandhout, hoe
krachtig en nuttig die ook waren.

Dit alles bevestigd de verhalen die wij en
andere van onze voorouders hebben afgelu-
erd, toen zij spraken over de schriklijke
ijden wanneer hier in deze streken ook Pruisen
agen om tegen de Fransen, de mannen van
taptoelen, te vechten.

Toen leden onze voorouders ook veel van die
varnassche heden, zoodat de boosaardigheid
n vreesdied met eene ingehoren eigenschap
der Duitschers moet zijn.

Daarom o k geven zij garne hunne slechte
toedieningen aan anderen.

Zij wisten tijdens dezen oorlog meermalen
te lagen over de slechte behandeling die hunne
ringsgevangenen bij Fransen en Engelschen
verduren hadden, maar die klachten waren
evens en verzonnen, om bij hen de kruisge-
engenen van die landen nog slechter te be-
andelen dan zij reeds deden.

Hun haat tegen de Engelschen was bijzonder
root en sloeg soms tot het belachelijke over,
vanneer zij het God straftte Engeland uitvonden
m ook andere landen in hunnen haat te doen
leelen.

Allerhande verwoestingen en euvelheden
vierden door hen aan de Engelschen toege-
schreven. Zij beweerden tevens dat deze zine-
n waren heel Vlaanderen te verwoesten om
de Duitschers uit ons land te kunnen jagen,
erwijl het nu juist de Duitschers zijn geweest,
die menige gemeente en steden van Vlaanderen
noodwillig hebben verwoest.

Zoo vals en onserlijk zijn zij immer ge-
weest, zelfs in gerechtszaken.

Goede trouw was van hen nooit te verwachten
n 't is beladen met eene onuitwisbare
chande, dat zij den strijd hebben moeten op-
geven.

De vleeschprijzen.

Het koninklijk besluit waarbij de vleesch-
prijzen vastgesteld worden, is in het Staatsblad
verschenen.

De maximum verkoopprijzen van het voor het
dachten bestemd levend vee is vastgesteld als
volgt:

4 franken de kilo levend gewicht voor runder-
vee; 6 franken de kilo levend gewicht voor
varkens.

De maximum verkoopprijzen in den klein-
handel voor de beste gedeelten van het vleesch
zijn, per kilo, vastgesteld als volgt:

RUNDVLEESCH. — 1° soort: stukken om te roosteren of te braden:

Afgescheiden filet, 12 fr.; filet-rib (aloyau met beenderen), 9 fr.; groote bil, groote kop, kleine kop en tusschenrib, zonder beenderen, 11 fr.; met beenderen, 9 fr.

2° soort: stukken om te bakken of licht te braden:

Onderrib, schouder en spijring zonder beenderen 8 fr.

3° soort: stukken om te koken:

Dunne platt: rib, dunne borst, dunne lap, 5 fr.; dikke platte rib, dikke borst, dikke lap, 6 fr.; gehakt vleesch, 9 fr.; ongesmolten vet 5 fr.; gesmolten vet, 8 fr.

VARKENVLEESCH. — Braadvleesch zonder beenderen, 11 fr.; id. met beenderen, 9.50 fr.; filet-ribbetjes, 9.50 fr.; ribbetjes, 9 fr.; rpijing, 8 fr.; gehakt, 9 fr.; gezouten spek, 11.00 fr.; gezouten en gerookt spek, 12.50 fr.; gezouten en gerookte hesp, 12 fr.

Deze prijzen zijn toepasselijk op alle vleeschverkooprichtingen van welken aard ook. De prijzen moeten op zichtbare wijze aangeplakt worden.

De vastgestelde prijzen zijn toepasselijk op het bevroren rund-, kalfs- en varkensvleesch, zoolvel als op het verse vleesch.

De hooger opgesomde prijzen kunnen later door den minister van nijverheid, arbeid en bevoorrading gewijzigd worden.

Elke overtreding van voormeld koninklijk besluit is strafbaar met 8 dagen tot 5 maanden gevang en met 26 tot 330 fr. boet.

Onderwijzersbelangen.

Op Zondag 11, 2 Februari werden de onderwijzers en onderwijzessen van Limburg in algemeene vergadering bijeengeroepen.

Als dagorde had men: stichting van de Limburgsche afdeling van den Algemeene Nationalen Onderwijzersbond.

Een zeventigtal onderwijzers hadden dien oproep beantwoord. In evenredigheid met de gemaakte propaganda was het getal gering.

Men verwachtte zich natuurlijk bij de eerste woorden aan eenigen uitleg over den nieuw te stichten Bond; men had gehoopt een woordje te vernemen over zijn volledig programma, zijne opleiding, zijne richting, zijne houding bij de bespreking der nieuwe schoolwet, die aanstaande is.

Om dat te hooren, was men eigenlijk naar Hasselt gekomen, maar, niets van dat alles.

Alleenlijk vernam men, dat de Bond zich enkel met de stoiflijke belangen des onderwijzers zal bezighouden, en men drukte op eene onmiddellijke henoeming van een voorloopig bestuur.

Zoo won men het betrouwen der onderwijzers niet.

Ook veroorloofde zich een onderwijzer de opmerking te maken, dat men eerst eens moest onderzoeken of de Bond rede van bestaan zal hebben.

Hij herinnerde de toehoorders, dat op heden twee bonden bestaan: de kristene onderwijzersbond en de federatie. Ieder van ons weet, zegt hij, met welke onvermoeide kracht deze twee bonden aan de lotsverbetering van van den onderwijzer werken. Wat reeds bekomen is, is dank aan hen, en om meer te bekomen werken zij door.

Indien nu de nieuwe bond andere middelen bezit dan de twee bestaande bonden om zijne eischen te doen gelden, dan is hij wenschelijk en noodig; bezit hij die echter niet, dan is er voor hem geen rede van bestaan.

Slechts één nieuw middel, zegt spreker, zou de bond kunnen ter hulp roepen, dat is de staking; dit was dat scherp wapen, waarvan de postbeambten zich bedienen, en zij glukten. Doch de ondervinding heeft geleerd, dat in de gemeent. land. waar de kinderen drie, zes, negen maanden lang de school niet bijwoonden, omdat zij bezet was door den vijand, geen de minste ontreding van bijzondere of algemeene aard heeft plaats gevonden. De staking is dus een te verwerpen wapen, waarover allen ook ten akkoord waren.

Spreker besloot hieruit, dat de bond, geen nieuw wapen te zijner beschikking hebbende, zich zal moeten bepalen tot de middelen in werking gesteld door de twee reeds bestaande bonden, namelijk de overtuiging, bij hooger hand, van degegrondheid, de rechtvaardigheid der noodzakelijkheid, der gestelde eischen. Zijne stichting is dus onnoodig.

Er werd nachts, ondanks dit zonneklaar bewijs, in der haast een voorloopig bestuur, zonder kiezing, smengesteld.

Volgens de overtuiging der meesten, is de bond doodgeboren.

Eene officiële mededeeling in de dagbladen meldt dat in den ministerraad van maandag besloten werd aan alle onderwijzers denzelfden duurtloeslag te verleenen dien de staatsbeambten zullen genieten. Maar, van deze vergoeding zullen de sommen afgehouden worden die de gemeenten, voor 1917-18, als duurtloeslag zouden tegeven aan hebben.

Deze laatste maatregel verwekt algemeene verwondering en misnoegdheid. Is de vergoeding dan toch zoo belangrijk? (35, 15 en 12 fr.) dat er dan nog moet aan afgedaan worden?

Vele onderwijzers (in Brabant b. v. b.) genieten eene jaarwilde boven het wettig minimum. Er is nochtans getne sprake van aan deze bijwilde iets af te houden. En met rede!

Een cadeau aan het onderwijzend personeel is zoo zelfzaam dat door de eene hand niet moet weggeven worden hetgeen de andere gaf. Aan onze volksvertegenwoordigers en bonden de onrechtvaardigheid van deren maatregel te doen inzien.

Uit het dagboek van eenen ouden Tongenaar.

De eerste Duitche soldaat gevangen in Tongeren.

Men was nog aan 't vechten voor en rond de forten van Luik. Dragoners en Uhlanen waren reeds aangekondigd in de omstreken der stad.

Op zekerem namiddag ziet men aan Luikerpoort, te Tongeren, een Duitche soldaat aankomen. Op het eerste oogenblik loopt iedereen zijne woning binnen.

Niet lang echter duurt deze schrik want welhaast gaan eenige kloke Tongenaars, en bijzonder Tongenaars, tot hem, en ziende dat hij niet bijt, geleiden zij hem tot in eene herberg in de Luikerstraat.

Bier en snaps en snaps en bier, wordt hem hier aangeboden, en spoedig is onze held door de boonen. Kr wordt » Conseil de guerre » gehouden — onnoodig te zeggen dat er veel volk was om een Pruisisch soldaat van kortbij te bezichtigen — en men beslist met den gevangene naar het stadhuis te trekken.

Eerst wordt hij geschooren. De barbier komt met zijn scheermes, en de soldaat begint luidkeels te schreeuwen, meeneende dat men hem ging de keel afsnijden.

Vervolgens wordt hij, vergezeld van eene groote menigte naar het stadhuis geleid.

Maar wat nu gedaan met een Duitche gevangene? Dat was nu de groote kwestie. Immers, er waren hier noch soldaten noch gendarmen, er waren niets meer dan garde-e viken.

Na lange beraadslaging werd hij geleid naar de school der Dames Benedictijnen, waar een lazaret ingericht was. Daar werd hij als zieke te bed gelegd. Hij vertelde er dat hij met andere Duitche cavalisten, neffens zijn paard door de Maas gezwommen was. En inderdaad, zijne stievels waren geheel vol water.

Hij had bij zich eene gesbrevene onderrichting, die luidt dat hij moest gaan van Lanaye — waar hij de Maas was overgetrokken — naar Eben-Emael, Rodelange, Sluize, Mali, Nederheim, Freeren. Van hier moest hij den steenweg volgen in de richting van Luik, om Duitche uhlanen te ontmoet te gaan die van Luik kwamen.

De naam van dezen eersten Duitcher gevangene was: Otto Wilford, dragonder van Pommern.

Alles was goed gelukt tot op brug over den Jeker te Sluize, waar zijn paard gevallen was en een poot gebroken had. Bij zulk geval moest hij, volgens zijne onderrichting, zijn paard doodden; wat hij dan ook deed, met het d'eren revolverkogel door den k p te jagen. Zijne lans was ook gebroken.

Dan was hij te voet geknakt tot op den steenweg te Freeren; maar in plaats van in de richting van Luik te gaan, vergiste hij zich en trok hij op Tongeren aan, waar hij gevangen gemaakt werd.

Dit was dus de eerste Duitcher die in Tongeren gevangen genomen werd.

Na twee dagen in het lazaret der Benedictijnen te hebben doorgebracht, werd zij op Luikersteeweg terug naar zijne landgenooten gestuurd. Wat is er daarna van hem geworden? Dit weten wij niet. Had men zijne carabijn afgemeten? Dat zegt men niet. De kerel droeg bij zich vier nieuwe hoefijzers met nagels om onder weg zijn paard te bestaan. Hij kwam uit Pommern, en had dag en nacht Duitsland doorreed. Zijne geschreven onderrichting bevelen hem: altijd een stuk brood bewaren, en in tijd van nood eerst het paard en dan de ruiter te verzorgen. Deze laatste bepaling is echi gedrukt geweest, in dezen oorlogstijd, in de Koninkse Zeitung.

In het aanstaande nummer van den Postrijder zal ik volgens mijn dagboek verhalen, hoe, op Woensd. 5 Augustus 1914, de eerste Duitche soldaten in Tongeren aankwamen.

EEN OUD TONGENAAR.

BOEKENNIEUWS.

Sedert het begin van den wapenstilstand is er een boekje aangekondigd van F. G., (oorlogsweten. — Dicht en proza).

Het eerste deel (gedichten) vijftien honderd versregels, geschreven gedurende den oorlog, is verdeeld in XXII gansen met een voorzag; begint inleidend met een » Goddelijk Treurspel », gaat voort met een » Menschelijk Treurspel », (al wat een volk lijd kan) dat den lezer in zijne verbeelding terugbrengt naar het » werkelijk jorge verlies van zoo zwanger van oorlogswet.

Het tweede deel (proza) beschrijft ons Tongeren gedurende de bezetting door de Duitschers, werpt een blik links en rechts op zaken en toestanden, die den oorlog in het ekkig, enz., enz.

Reeds van over maanden aangekondigd, is echter dit werk nog niet in druk verschenen, enkel omdat er de werkkrachten toe ontbreken: onze drukkerijverheid vindt geen werkliden, die het voorbanden zijnde werk kunnen afleveren.

Met toelating van den schrijver geven we nu en volgende weken een Zang uit » De Duitche Dagen » en beginnen heden met den Slotzang, aan Vlaanderen, geschreven in April 1915.

Slotzang aan Vlaanderen.

Waar, Vlaanderen, is uw roem, uw machtig groot verleden?

Waar is de trots en prouk, die weelde van uw steden?

Waar is de schoonheid thans van al uw prachtgebouwen?

Waar rolt de rijkdom nog van uw weefgetouwen?

Waar, Vlaanderen, is de bloei, de vrucht van uw landouwen?

Waar is de vroolijkheid, de gulheid van uw vrouwen?

Waar is de luiz, de scherts en 't juichen van uw kinderen?

Ik hoor slechts weegklag al door de lichten zindren!

O Vlaanderen, 'k zie u diep vertrapeld en vertreden

Toch straalt me in volle pracht uw groothed van 't verleden.

Me dunkt, ik hoor daar weer uw klokke Roelant luiden:

't Is nood in Vlaanderland, van 't Noorden tot in 't Zuiden.

Daar vliegt de Bluuwvoet weer en stormt het langs uw duinen

En beukt de stormram nog de burchten tot in puinen!

Daar dunkt me, Breidel is, De Konink met hun gilden,

«Die wilden wat was recht, en wonen wat zij wilden»!

Zij trekken onvervaard ten strijd voor Land en Koning,

Al valle, als sneeuw dan nog een maa uit elke woning

Daar is het poortervolk, dat scherpt de daggen wette!

Daar klinkt het wraakgeschal: 't gezang der vroege metten!

Daar klinkt het « Schild en Vrind!» Daar blinken nog de sporen

— De gulden — op het veld voor Kortrijk eens verlor en!

Daar groet de « goeie-dag » de bezems en de lansen,

Die sarrend Vlaandrens Leeuw Zijn manen deden dansen!

Daar 't Gulden Veld, nog is, en al uw keene vorsten,

Die wijheid, kracht en vroomheid samensparen dorsten!

Daar wuift de Leeuwbanier van al uw dappre riddren

Die zuider fierheid trof en Mahomed deed sidren!

En d'ooster Halve Maan, de pracht'ge Bizantijnen

Getuigen nog het kruis, het zwaard der Baudewijnen!

En 't Witte Leleinveld, besmeurd met bloed en schande,

Getuigt van Vlaandrens klauw, die brak zijn slavenbanden!

En Vlaanderen werd als 't zand, waaruit de torens groeien!

En Vlaanderen werd de boom, waarom d'or anen loeien!

En weer de stormklok klept door Vlaandrens vrijen landen,

En dreigt met dwang en boei, met ketenen en met banden.

En Vlaandrens eerste zoon van d'elsten van zijn graven

Hij weigert gulden band, 't verfoel'lijk lot der slaven.

En pal bij staat en fier, met gansch zijn volk in 't hart,

En diep verwond de Leeuw durft nog den vijand tarten.

En zie, medunkt, ik hoor zoo wonder, wonder dingen:

« Triomf! Heil Vlaanderland!» 'k Hoer « Klokke Roelant » zingen.

'k Zie Vlaanderen vrij en groot en schooner nog in 't heden,

Dan 't vrij en schoon al was in 't machtig groot verleden!

Gemengde berichten.

Een gulden boek van het Belgisch leger.

Onze militaire verenigingen hebben bij initiatief genomen ot de uitgave eener necrologie, onder den titel: « Onze voor het Vaderland gestorven Helden ». Daarin zullen opgeuomen worden de namen van alle officieren, onderofficieren en soldaten, die op het veld van eere gevallen zijn.

België en Zwitserland.

De secretaris-generaal van de Economische commissie in Zwitserland, de heer Collet, zal Maandag namiddag, in het lokaal van de Kamer van Koophandel te Antwerpen, besprekingen houden met de bandelaars en kooplieden die belang stelen in de handelsrelaties met Zwitserland.

Roemrijke opschriften.

De eenheden van de infanterie, artillerie, en genie der 6^e I. D. worden gemachtigd op hunne vaandels, schilden banner knoemen » in richtvlaggen den naam Hunsbeke te doen schrijven, ter herinnering aan het glorieus gedrag dezer eenheden in het gevecht van 15^e October 1918, waarin zij aan den val van Huelselaars medewerkten.

De eenheden van de infanterie, artillerie, en genie der 3^e I. D. worden gemachtigd op hunne vaandels, schilden banner knoemen » in richtvlaggen den naam Lere te doen schrijven, ter herinnering aan het glorieus gedrag dezer eenheden in de gevechten van 14^e, 15^e en 16^e October 1918.

Lezers.

Helpt « De Postrijder » verspreiden, geeft ons blad ter inzage aan vrienden en kennissen.

De Gantsche Hoogeschool.

Naar een onzer redacteurs te Gent yernam, bedraagt het aantal studenten aan de Hoogeschool aldaar ongeveer 500. Voor de Hoogeschool van Leuven zouden er ruim 4000 zijn ingeschreven!

De opstend van de Duitschers.

De Belgische en Amerikaanse afgevaardigden bij de syndicale geïnternationaliseerde conferentie hebben geweigerd met de Duitche afgezanten in aanraking te komen, en zich te begeven naar de conferentie te Bern.

Nitraat.

50,000 ton nitraat zijn onderweg naar Antwerpen, waar de verdeling zal geschieden, onder leiding van den heer Le Cock de Ramegas. Voor deze verdeling komen in aanmerking de firma's welke aan het toezicht van den Staat onderworpen zijn voor levering van vetten en veevoeder.

Een vlieger van koninklijke bloede

Prins Albert, de tweede zoon van den Koning van Engeland, heeft di-nst gen men als « vlieger ».

Luchtpost naar Congo.

Er is ernstig kwestie een reg-lmatigen postdienst in richt-n tusschen Congo en België. De reis zou loopen van Brussel over Karthoum naar Stanleyville.

AANKONDIGINGEN:

80 centiem den regel.

Reklamen, vonnissen en andere artikels, vooraan of binnen in het blad: 1 fr. den drukregel.

15 centiem den nummer.

Duitsland schuld.

De « Frankfurter Zeitung » aarzelt niet, de verantwoordelijkheid voor den oorlog op Duitschland te schuiven. Zij schrijft:

Door d'n inval in België heeft het oude regime eenvoudig gepoogd, de overwinning mogelijk te maken voor Duitschland. Kan het redelijk gevoel van hen, die ons leidden, was sinds jaren niet diep genoeg meer, omdat te erkennen en er te s aan te veranderen.

De inval in België werd geenszins geboden door het gevaar, waaraan Duitschland uit hoofde van de oorlogsverklaring blootstond. Integendeel: juist de mogelijkheid van dien inval en de verwachtingen, die men er bijknaar op bouwde, noopten onze bestuurslieden; den oorlog, die reeds eenige tijd op til scheen, zoo lichtvaardig te ontketenen...

De schuld van België's onzijdigheid heeft dezen oorlog gemaakt tot een kruisocht tegen het Duitse militarisme. Daarom ook was, op een gegeven oogenblik, de Belgische kwestie de sleutel tot den vrede. Dit heeft men niet willen herkennen, en daar ligt de oorzaak van ons ongeluk.

Grote bestellingen in den vreemde.

De regering heeft in Engeland voor 80 miljoen lampen, lanternen, spijlers, veeren, ijzeren slaven, platteijzer, ketelbuizen, spoorstaven, koperen buizen, stalen hoekijzers, schroeven, moeren, r gelingsstoelelen, enz., best id.

Men is in onderaandeling met de Amerikanen voor den aankoop van 100 ton lood, 350 ton zink, 1900 ton koper, 3000 ton zter, staal en gietijzer, 7,500,000 liters petroleum, 3,991,000 kilo suerolene en 507,000 kilo koolzandolene.

De Belgische regering heeft ook het recht van voorkeur govtvaardigd door den aankoop van een geleelte van het Amerikaanse spoorwegmateria